

การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความมุ่งหมายของการลงโทษ

นายรุ่งธรรม ศุจิธรรมรักษ์

004275

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

AN ANALYTICAL STUDY OF THE PURPOSE OF PUNISHMENT

Mr. Roongtham Sujithammaraksa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Philosophy

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความมุ่งหมายของการลงโทษ

โดย

นายรุ่งธรรม ศุจิธรรมรักษ์

แผนกวิชา

ปรัชญา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร. วิทย์ วิศทเวทย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....*Sunthorn Yamma*..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ มุขนาค)

คณะกรรมการ สอมนวิทยานิพนธ์

.....*[Signature]*..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ กীরติ บุญเจือ)

.....*[Signature]*..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. วิทย์ วิศทเวทย์)

.....*[Signature]*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชา ช่างขวัญยืน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความมุ่งหมายของการลงโทษ
ชื่อนิสิต	นายรุ่งธรรม สุจิธรรมรักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร. วิทย์ วิศทเวทย์
แผนกวิชา	ปรัชญา
ปีการศึกษา	2521

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีควา มุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เสนอทัศนะต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกันในเรื่องความมุ่งหมายของการลงโทษ
2. แสดงข้ออ้างที่ใช้สนับสนุนและโต้แย้งของแต่ละทัศนะ
3. วิเคราะห์ดูว่าความขัดแย้งกันในเรื่องความมุ่งหมายของการลงโทษ

ระหว่างทฤษฎีทดแทนความผิดกับทฤษฎีประโยชน์นิยมเป็นความขัดแย้งที่แท้จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด และมีทางประนีประนอมความขัดแย้งนี้ทั้งในทางทฤษฎีและในการปฏิบัติ การลงโทษหรือไม่ อย่างไร

บทที่ 2 ของวิทยานิพนธ์ เสนอทัศนะของทฤษฎีทดแทนความผิดว่า การลงโทษ มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้ชดเชยความผิดที่เขาได้ทำไปแล้ว เพราะมนุษย์เป็น สัตว์ศีลธรรม มนุษย์ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตน ทฤษฎีทดแทนความผิดถือว่า กฎศีลธรรมเป็นกฎที่มีอยู่จริงในธรรมชาติเหมือนกับกฎธรรมชาติอื่น ๆ เช่น กฎแห่งแรง โน้มถ่วง การกระทำความผิดเป็นการละเมิดกฎศีลธรรมทำให้คุณแห่งความยุติธรรม เสียไป การลงโทษเพื่อทดแทนความผิดเป็นการทำให้ความยุติธรรมกลับคืนมาตามหลัก ของคุณแห่งศีลธรรมที่ว่า ผู้กระทำผิดควรได้รับความสุข ผู้กระทำผิดควรได้รับความทุกข์ยาก

บทที่ 3 เสนอทัศนะของทฤษฎีประโยชน์นิยมว่า ศีลธรรมกับความสุขเป็น สิ่งเดียวกัน การกระทำที่ถูกศีลธรรมคือการกระทำที่ก่อให้เกิดความสุขมากที่สุดแก่คนจำนวน

มากที่สุด การลงโทษจึงไม่ควรมีความมุ่งหมายเพื่อทดแทนแก้แค้นต่อผู้กระทำผิด แต่ควรมีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากผลร้ายของอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นอีกในอนาคตและแก้ไขหรือลดทอนผลร้ายของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้หมดสิ้นไป หรือให้เหลือน้อยที่สุด ดังนั้นความมุ่งหมายสำคัญของการลงโทษคือการป้องกันไม่ให้มีการทำผิดเกิดขึ้นอีกในอนาคตและการชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากการทำผิด

บทที่ 4 เสนอข้อโต้แย้งของแต่ละทฤษฎีที่โซโจมตีทฤษฎีของฝ่ายตรงข้าม ข้อโต้แย้งเหล่านี้มีทั้งข้อโต้แย้งทางทฤษฎีโดยตรงว่าทฤษฎีของฝ่ายตรงข้ามไม่ถูกต้องอย่างไร และข้อโต้แย้งในทางปฏิบัติว่าถ้านำทฤษฎีของฝ่ายตรงข้ามไปใช้ปฏิบัติจริง ๆ จะก่อให้เกิดปัญหาอย่างไร

บทที่ 5 เป็นการวิเคราะห์ความขัดแย้งของทฤษฎีทั้งสองและวิเคราะห์ทัศนคติที่พยายามประนีประนอมความขัดแย้งนี้ โดยที่ผู้เสนอทัศนคติว่าความขัดแย้งของทฤษฎีทั้งสองไม่ได้เป็นความขัดแย้งที่แท้จริง เพราะทฤษฎีทั้งสองพิจารณาความมุ่งหมายของการลงโทษจากด้านที่ต่างกันและกล่าวถึงการปฏิบัติการลงโทษคนละขั้นตอน กล่าวคือ ทฤษฎีทดแทนความผิดพิจารณาความมุ่งหมายของการลงโทษทางด้านการรกร ส่วนทฤษฎีประโยชน์นิยมพิจารณาทางด้านการจริยะ และความมุ่งหมายของการลงโทษของทฤษฎีประโยชน์นิยมเป็นเรื่องของการออกกฎทั่วไป ส่วนความมุ่งหมายของทฤษฎีทดแทนความผิดเป็นเรื่องของการนำกฎมาประยุกต์กับกรณีเฉพาะ

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความขัดแย้งเรื่องความมุ่งหมายของการลงโทษระหว่างทฤษฎีทั้งสองเป็นความขัดแย้งที่แท้จริง การประนีประนอมความขัดแย้งด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถขจัดความขัดแย้งระหว่างทฤษฎีทั้งสองให้หมดไปได้อย่างแท้จริง ทฤษฎีทั้งสองมิได้พิจารณาความมุ่งหมายของการลงโทษจากด้านที่ต่างกัน แต่ความขัดแย้งของทฤษฎีทั้งสองเป็นความขัดแย้งในค่านเดียวกันคือ ค่านจริยธรรม และปัญหาความขัดแย้งของทฤษฎีทั้งสองนี้ไม่สามารถตอบได้ว่าทฤษฎีของฝ่ายใดถูกต้องฝ่ายใดผิด

โดยพิจารณาเฉพาะในเรื่องความมุ่งหมายของการลงโทษแต่เพียงประการเดียว เนื่อง
จากปัญหานี้เกี่ยวข้องกับและขึ้นกับการตัดสินปัญหาจริยธรรมอื่นที่เป็นพื้นฐานมากกว่าปัญหานี้
ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งเรื่องเกณฑ์ตัดสินจริยธรรมระหว่างทฤษฎีของค่าน้ำกับทฤษฎี
ประโยชน์นิยม ปัญหาเรื่องทิศทางของความชอบธรรมในการลงโทษว่ามุ่งไปยังผู้กระทำ
ผิดหรือมุ่งไปยังผู้ได้รับผลเสียหายจากการทำผิดคือสังคมส่วนรวม ปัญหาทางค่าน้ำจริย-
ศาสตร์ว่ากฎศีลธรรมมีอยู่จริงในธรรมชาติหรือไม่ และปัญหาที่ว่ามนุษย์เรามีเสรีภาพที่
แท้จริงหรือไม่

แม้ว่าความขัดแย้งระหว่างทฤษฎีทั้งสองจะเป็นความขัดแย้งที่แท้จริง แต่ในการ
ปฏิบัติการลงโทษจริง ๆ ก็มีทางที่จะประนีประนอมความมุ่งหมายของการลงโทษของทฤษฎี
ทั้งสองมาใช้พร้อมกันได้ โดยให้ความมุ่งหมายของทฤษฎีหนึ่งเป็นความมุ่งหมายหลักและ
ให้ความมุ่งหมายของอีกทฤษฎีหนึ่งเป็นความมุ่งหมายรอง เช่น การใช้ความมุ่งหมายของ
การลงโทษตามทฤษฎีทดแทนความผิดเป็นความมุ่งหมายหลักโดยยึดหลักความยุติธรรมใน
การลงโทษเป็นสำคัญและยอมให้มีการหาประโยชน์จากการลงโทษได้ก็ตามเท่าที่ไม่ทำให้
ความยุติธรรมในการลงโทษเสียไป หรือการประนีประนอมโดยใช้ทฤษฎีกฎประโยชน์นิยม
ซึ่งถือว่า ความมุ่งหมายหลักของการลงโทษคือการทำให้การลงโทษเกิดประโยชน์แก่สังคม
มากที่สุดในระยะยาว ทั้งนี้โดยรักษาหลักความยุติธรรมในการลงโทษไว้ เพราะเชื่อว่า
การรักษาความยุติธรรมในการลงโทษไว้จะเกิดประโยชน์แก่สังคมในระยะยาวมากกว่า
การหาประโยชน์จากการลงโทษในแต่ละครั้งโดยไม่คำนึงถึงความยุติธรรม

Thesis Title An Analytical Study of the Purpose of Punishment
Name Mr. Roongtham Sujithammaraksa
Thesis Advisor Professor Dr. Wit Wisathawet
Department Philosophy
Academic Year 1978

ABSTRACT

The aims of this thesis :

1. To propose contradictory views concerning the aims of punishment.
2. To expose the arguments for and against each view.
3. To analyse whether or not the contradiction as regards the objects of punishment between the Retributive theory and the Utilitarian theory are real. Why or why not? Can we eradicate this contradiction in theory and in practice? And how?

Chapter 2 of this thesis proposes the Retributive theory that the objective of punishment is to retaliate upon the wrong doer. This is because man is the moral agent and so should be responsible for his action. According to the Retributive theory, the moral laws are inherent in nature just the same as the other natural laws such as the law of gravitation. To do wrong is to violate moral law, upsetting the justice balance. Therefore, to punish is nothing but to rehabilitate justice according to the

law of moral balance : to those who do good happiness comes and to those who do evil sufferings befall.

Chapter 3 elucidates the Utilitarian theory that morality is analogous to happiness. The moral action is to bring about the greatest amount of happiness for the greatest number of people. Therefore, punishment should not be a way of revenge on the wrong doer, but to prevent the society from the crime committed in the future and to eradicate or reduce as much as possible the existing dangerous consequences of crime. In this way the objective of punishment is to prevent crime in the future and to compensate for the damage done to the victims of crime.

Chapter 4 exposes the arguments of both theories against each other. Their arguments include the attacks on each other both in theory and practice. Each theory elucidates how incorrect the other theory is and the problems it will create in practice.

Chapter 5 analyses the nature of the contradiction in the two theories and the view which compromises both of them. The contradiction between the two theories is said to be unreal because the two advocate the objectives of punishment from different points and different steps in practice. That is to say, the objectives of the Retributive theory follow the way of locical point, whereas the objectives of the Utilitarian theory follow the way of moral point. And the Utilitarian theory concerns the enactment of law in general and the Retributive theory

concerns the application the law in particular cases.

The result of the analysis can be summed up as followed: the contradiction between the two theories concerning the objectives of punishment are a real one. To compromise the two theories using the above mentioned reasoning cannot eliminate their contradictions. The objectives of punishment of the two theories are not considered from different points, but from the same ethical point. The question whether which of the two contradicting theories is right cannot be answered under the consideration of the objectives of punishment alone. This is because this problem depends on other moral problems which are more fundamental : the problem of contradiction between the moral criteria of Kantian theory and Utilitarian theory, the problem whether the justice should be directed to the wrong doer or the sufferers of crime - the society in general, the problem of meta-ethics concerning the existence of the moral laws in nature, and the problem of free-will.

Though the contradiction between the two theories is real, they can be compromised in practice using one as the primary objective and the other as the secondary one. For instance, the objective of punishment according to the Retributive theory can be the main principle, with justice as the core of punishment and utilizing the punishment in such a way that the justice in punishment can be violate not. Another

2

compromising way is to apply the Rule-Utilitarianism. In this case, the principle objectives of punishment are to be exploited for the sake of the society in the long run with the justice of punishment maintained as it will be more profitable to the society than the exploitation of punishment at a time regardless of justice.

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณต่อบุคคลและหน่วยงานที่ช่วยให้เขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ คือ

ศาสตราจารย์ ดร. วิทย์ วิศทเวทย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้มีพระคุณอย่างยิ่ง
อาจารย์ประทุม อังกูรโรหิต ผู้พิมพ์คัดค้นร่างและให้คำแนะนำที่มีประโยชน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา ช่างขวัญยืน ผู้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์และให้

กำลังใจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตร เกศวิศิษฐ์ ผู้ให้กำลังใจและความอนุเคราะห์

อย่างยิ่ง

อาจารย์ภาววรรณ หมอกญา ผู้ให้ความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง

ม.ล. นิพาคา เทวกุล ผู้ช่วยหาบทความและถ่ายเอกสารส่งมาให้จากต่าง

ประเทศ

นางสาวสุวรรณา วงศ์ไวยสุวรรณ ผู้ช่วยหาหนังสือส่งมาให้จากต่างประเทศ

โครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ ให้อุปการะในการทำวิจัยและจัดพิมพ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้อุปการะในการทำวิจัย

หากวิทยานิพนธ์นี้มีส่วนคืออยู่บ้าง ผู้เขียนขอขอบพระคุณบรรดาครูบาอาจารย์
ที่ได้สั่งสอนผู้เขียนมาโดยตรง และบรรดาท่านผู้เขียนหนังสือที่ให้ความรู้แก่ผู้เขียน

รุ่งธรรม ศุจิธรรมรักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
2. ทฤษฎีทดแทนความผิด	4
3. ทฤษฎีประโยชน์นิยม	15
4. ข้อโต้แย้งที่สำคัญของแต่ละทฤษฎี	39
5. วิเคราะห์ความขัดแย้งของทฤษฎีทั้งสอง	61
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	88
ประวัติการศึกษา	92